

Fylkesmenn og avløserlag

Kontaktperson:
Vår dato: 18.12.2015
Vår referanse: 15/1
Rundskriv erstatter: 2015/26

Kommentarer til forskrift om tilskot til landbruksvikarverksemd og retningslinjer for behandling av søknader om tilskuddet

Endringer

Det meste av innholdet i dette rundskrivet er det samme som i rundskriv 2015/26, selv om ordlyden er endret noen steder.

Det at avløserlagene bare plikter å stille med landbruksvikar for inntil 14 dager av gangen, som kom inn i rundskrivet i fjor, er fjernet. Årsaken til dette er at selv om det fremgår av forarbeidene til forskriften at ordningen er ment for å sikre hjelp ved *akutt* sykdom og kriser, så er det ikke mulig å lese noen slik begrensning ut av forskriftens ordlyd.

En annen endring er at Fylkesmannen fra og med 2016 bare skal sende samlerapport om landbruksvikarvirksomheten for sitt fylke til Landbruksdirektoratet én gang per år (frist 15. juni).

Til sist kan nevnes at vi har fjernet pålegget om at det skal gjøres fradrag for den forholdsmessige andelen av administrasjonskostnadene for ubenyttede årsverk i tilskuddsutbetalingen dersom avløserlagets landbruksvikarvirksomhet gikk med overskudd året før.

§ 1. Føremål

Tilskotet skal bidra til å sikre at foretak med husdyr- og planteproduksjon får tilgang på kvalifisert hjelp til avløysing ved sjukdom og i krisesituasjonar.

Det er et mål at landbruksvikarordningen er landsdekkende slik at det er tilgjengelige landbruksvikarer over alt i landet der det er behov for ordningen. Avløserlagene får tilskudd pr. årsverk landbruksvikarstilling for å sikre dette. Antall årsverk landbruksvikarer tildelt pr. fylke for 2016 framgår av vedlegg 1. Avløserlaget har arbeidsgiveransvaret for landbruksvikarene og organiserer ordningen.

Landbruksvikarer skal yte kvalifisert hjelp på foretak med husdyr- og planteproduksjon når det oppstår sykdom, skade eller dødsfall hos den som har det daglige ansvaret for arbeidet på foretaket. Det kan også oppstå andre krisesituasjoner der det er nødvendig med landbruksvikar. Landbruksvikaren skal kunne komme på kort varsel.

§ 2. Bruk av landbruksvikar

Avløysarlaga skal ved sjukdom og i krisesituasjonar yte hjelp til foretak med husdyr- og planteproduksjon, som har rett på tilskot til avløyning ved sjukdom mv., jf. forskrift 8. november 2006 nr. 1227 om tilskot til avløyning. Dersom landbruksvikaren ikkje nyttast i slik samanheng, kan vikaren nyttast til annan avløyning.

Avløysarlag som mottek tilskot til landbruksvikarverksemd pliktar innanfor sitt geografiske ansvarsområde, fastsett av fylkesmannen etter samråd med avløysarlaga, å ha tilstrekkeleg landbruksvikarberedskap tilgjengeleg.

Den maksimale dagsatsen som foretaket skal betale ved bruk av landbruksvikar ved sjukdom og i krisesituasjonar, skal ikkje vere større enn den maksimale dagsatsen for refusjon ved avløyning ved sjukdom.

Forskrift om tilskot til avløyning ved sjukdom og fødsel mv. regulerer nærmere hvilke foretak som er berettiget tilskudd til avløsning ved sykdom. Det er disse foretakene som har rett på arbeidshjelp fra landbruksvikar ved sykdom og i krisesituasjoner. Avløserlagene har ikke plikt til å stille med landbruksvikar dersom arbeidsforholdene i produksjonen strider med gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet.

Hvis avløserlagene ikke dekker alle kommuner i et fylke, kan Fylkesmannen henstille avløserlagene om å utvide sitt ansvarsområde, til også å omfatte disse kommunene. Fylkesmannen bør legge opp til at avløserlagenes dekningsområde er basert på frivillighet. Dersom et avløserlag ønsker å endre geografisk ansvarsområde for landbruksvikardekning eller ser behov for omfordeling av årsverk, må dette formidles til Fylkesmannen så snart som mulig.

Avløserlagene plikter å ha tilstrekkelig landbruksvikarberedskap til å kunne håndtere sykdom og krigssituasjoner i flere foretak samtidig. Avløserlaget kan tilby annen arbeidskraft enn landbruksvikaren hvis så mange foretak har behov for hjelp samtidig at det ikke er nok landbruksvikarer til å dekke behovet for avløsning. Det er opp til avløserlaget å prioritere hvor landbruksvikarene skal brukes dersom slike situasjoner oppstår. Husdyrproduksjon skal prioriteres foran planteproduksjon. Tilgangen til annen avløser kan også tillegges vekt.

Avløserlagene kan ikke kreve mer enn den maksimale tilskuddssatsen pr. dag for avløsning ved krise eller sykdom som betaling for landbruksvikaren. Landbruksvikaren kan arbeide på to foretak samme dag. Prisen hvert av foretakene skal betale kan da halveres. I enkelte tilfeller kan det være nødvendig med to landbruksvikarer for å utføre arbeidet i foretaket, og det må da betales for begge. Dersom avløserlaget har problemer med å få betaling fra oppdragsgiver må de følge normale prosedyrer for innkreving av fordringer.

Dersom avløserlaget har ledig landbruksvikar kan han eller hun benyttes til annen avløsning, for eksempel knyttet til jordbrukerens ferie eller fødselspermisjon. Hvis landbruksvikaren har denne type oppdrag, må dette avsluttes dersom det oppstår en krisesituasjon eller sykdom. Når landbruksvikaren benyttes til slik avløsning, kan avløserlagene kreve betaling helt uavhengig av den maksimale tilskuddssatsen. Slike oppdrag skal rapporteres som «annen avløsning» og ikke som «sykdomsavløsning».

§ 3. Søknad og rapportering

Søknadsskjema og rapporteringsskjema fastsettast av Landbruksdirektoratet.

Søknad om tilskot til landbruksvikarverksemd for kommande år skal sendast fylkesmannen innan 1. oktober. Rapport om landbruksvikarverksemda for føregåande år skal sendast fylkesmannen innan 3. februar.

Søknad

Søknadsskjema og rapporteringsskjema fastsettes av Landbruksdirektoratet og er å finne på Landbruksdirektoratet sine nettsider. Søknadsfristen for tilskudd til landbruksvikarvirksomhet for kommende år er ikke den datoen som står i forskriften, men **31. desember**.

Utfylt søknadsskjema skal sendes til Fylkesmannen. De avløserlagene som dekker kommuner i flere fylker, må sende søknad til hvert av de aktuelle fylkesmannsembetene.

Søknadsbehandling

Fylkesmannen får tildelt midler for et bestemt antall årsverk landbruksvikarstillinger i brev om belastningsfullmakt fra Landbruksdirektoratet (se også vedlegg 1). Tildelingen kan variere fra år til år. Det er derfor viktig at Fylkesmannen venter med å fordele årsverkene mellom avløserlagene innenfor sitt fylke og fatte vedtak om tilskudd til etter at fullmaktsbrevet er mottatt.

Årsverkene skal fordeles mellom avløserlagene på grunnlag av opplysningene i søknadene og hvor mange årsverk det enkelte avløserlag har brukt tidligere. Ved eventuell omfordeling av årsverk skal det legges særlig vekt på følgende kriterier: husdyrtetthet, reiseavstander og kommunikasjon. Behovet for landbruksvikar kan variere fra år til år. Fylkesmannen trenger derfor ikke fordele alle de disponible årsverkene til avløserlagene i den årlige søknadsomgangen. Hvis Fylkesmannen holder tilbake årsverk, kan disse deles ut mot slutten av året til de avløserlagene som har behov for mer midler, senest 1. november.

Rapportering

Rapport om landbruksvikarvirksomheten for foregående år skal sendes til Fylkesmannen innen **1. februar**. Rapporteringen skal inneholde statistikkopplysninger og regnskapstall for landbruksvikarvirksomheten. Denne rapporten bygger på foreløpige regnskapstall.

Når det endelige regnskapet for landbruksvikarvirksomheten foreligger, skal avløserlagene eventuelt korrigere rapporten i tråd med de endelige tallene og sende den oppdaterte versjonen sammen med årsmelding og godkjent regnskap til Fylkesmannen. Siste frist for innsending er **1. juni**.

Statistikkopplysningene omfatter:

- Antall årsverk landbruksvikarer i avløserlaget (2 desimaler)
- Antall landbruksvikarer (personer) totalt, fordelt på faste stillinger, tilknyttet med beredskapsavtale eller annen tilknytning
- Antall dager det er utført sykdoms- eller kriseavløsning
- Antall dager landbruksvikaren(e) har utført annen avløsning
- Antall foretak som har benyttet landbruksvikar
- Antall foretak som ikke har fått landbruksvikar ved forespørsel
- Navn på kommuner som dekkes av landbruksvikar
- Navn på kommuner som ikke dekkes av landbruksvikar

Regnskapsrapporteringen omfatter:

Inntekter:

- Innvilget tilskudd (ikke korrigert for forrige års overskudd)
- Betaling fra brukerne for avløsning ved krise og sykdom
- Betaling fra brukerne for annen avløsning

Kostnader:

- Lønn landbruksvikar
- Feriepenger
- Reisegodtgjørelse
- Pensjon

- Forsikring
- Arbeidsgiveravgift
- Andre personalkostnader
- Administrasjon: I regnskapsrapporten t kan avløserlaget føre opp 40 000 kr i administrasjonskostnader per innvilget årsverk.

Fylkesmannen skal kontrollere opplysningene som er rapportert inn for året som det er mottatt tilskudd for. Inntektene og kostnadene avløserlagene oppgir skal gjenspeile landbruksvikarårsverkene som er benyttet. Fylkesmannen skal deretter sammenstille rapporteringen fra avløserlagene og sende en samlerapport for fylket til Landbruksdirektoratet innen **15. juni**.

Dersom Fylkesmannen over tid ser at antallet årsverk landbruksvikar som fylket blir tildelt er for lavt eller høyt i forhold til behovet, er det viktig at dette blir formidlet skriftlig til Landbruksdirektoratet i en egen henvendelse separat fra samlerapporten for fylket. Dette for å sikre at direktoratet tar det med i vurderingen av fordelingen av tilskuddsmidler mellom fylkene for kommende år.

§ 4. Tilskot

Tilskotet vert gjeve som eit forskotsvis beløp til avløysarlag etter søknad om tilskot til landbruksvikarverksemd. Tilskotet, og kor stor del av dette som kan nyttast av avløysarlaget til administrasjon, opplæring mm., vert utrekna med grunnlag i føresegner fastsett i eller i medhald av jordbruksoppgjøret.

Tilskuddet blir fastsatt i jordbruksoppjøret.

Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet i avløserlagene utbetales i to omganger. Halvparten av tilskuddet skal utbetales i januar/februar. Den andre halvdelens skal utbetales etter at avløserlagets endelige rapportering med årsmelding og godkjent regnskap for året før er mottatt av Fylkesmannen. Denne tilskuddsutbetalingen skal korrigeres for eventuelt overskudd som fremkommer av regnskapet og skal gjøres senest innen utgangen av august. Dersom avløserlaget ennå ikke har sendt inn endelig rapportering mv. skal imidlertid tilskuddet holdes tilbake inntil dette er gjort.

§ 5. Administrasjon, dispensasjon og klage

Vedtak om tilskot etter denne forskrifta gjerast av fylkesmannen.

Fylkesmannen kan gi dispensasjon frå denne forskrifta når særlege grunnar talar for det.

Vedtak som er fatta i medhald av forskrifta kan påklagast til Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen har vedtaksmyndighet. Fylkesmannen har vidare anledning til å dispensere fra forskriftens bestemmelser, jf. § 5 annet ledd. Fylkesmannens dispensasjonsadgang er imidlertid begrenset ved at det kun er i *særlige tilfeller* dispensasjon kan innvilges og er ment å være en sikkerhetsventil for å avhjelpe eventuelle utilsiktede konsekvenser av regelverket.

Vedtaket fattet av Fylkesmannen i medhold av forskriften kan påklages til Landbruksdirektoratet etter reglene i lov om behandlingsmåten i forvaltningsaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1967 kap. IV.

§ 6. Opplysningsplikt og kontroll

Avløysarlag som mottok tilskot etter denne forskrifta er pliktig til å gje alle nødvendige opplysningar som fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet gjer krav på.

Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kontrollerar at utbetaling av tilskot etter denne forskrifta er rett, og kan foreta stadleg kontroll hos avløysarlag som mottok tilskot.

Avløysarlaget pliktar å medverke ved slik kontroll.

Avløserlagenes opplysningsplikt skal sikre at forvaltningsapparatet kan utføre kontroll på en sikker og effektiv måte. Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan kreve opplysninger de anser å være relevante for vurderingen av hvorvidt forvaltningen av tilskuddet skjer i henhold til regelverket og for vurderingen av om avtalepartenes intensjoner blir oppfylt. Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet er også gitt hjemmel til å foreta stedlig kontroll.

§ 7. Avkorting av tilskotet mv.

Ved brot på føresegner i denne forskrifta kan heile eller deler av tilskotet krevjast tilbake. Ved gjentatte brot kan avløysarlaga miste retten til å motta tilskot.

For mykje utbetalt tilskot kan krevjast tilbake eller motreknast i seinare utbetalingar av tilskot.

Dersom søknaden eller rapportering om tilskot er sendt inn for seint eller inneheld urette opplysningar, kan tilskotet verte avkorta eller utbetaling avslått.

Det kan krevjast forseinkingsrente i medhald av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mm. for det beløp som krevjast tilbakebetalt.

Ved brudd på forskriftens bestemmelser kan hele eller deler av tilskuddet kreves tilbake. Dette kan for eksempel være tilfelle dersom avløserlaget uten saklig grunn unnlater å bistå foretak som har krav på hjelp, eller at avløserlaget benytter det forskuddsutbetalte tilskuddet til andre formål enn landbruksvikarvirksomhet. Ved gjentatte brudd på forskriftens bestemmelser kan et avløserlaget miste retten til å motta tilskudd.

Dersom avløserlagene har ubenyttede tilskuddsmidler ved årets utgang, skal overskuddet motregnes mot neste års tilskudd, eller det skal kreves tilbakebetalt.

Søknad om tilskudd skal avslås dersom det fremkommer at avløserlaget ikke oppfyller sine plikter som tilskuddsmottaker. Videre kan en søknad om tilskudd avslås dersom den eller rapporteringen av virksomheten er sendt inn for sent. Dersom søknaden inneholder uriktige opplysninger, må Fylkesmannen vurdere om det skal foretas en skjønnsmessig avkorting i tilskuddsbeløpet. Hvor mye avløserlaget er å bebreide og hvor grov feilen er vil være viktige momenter i en slik vurdering. Dersom uriktige opplysninger avdekkes først etter at vedtak om tildeling av tilskudd er fattet, må det fattes omgjøringsvedtak i tråd med forvaltningsloven § 35.

Det kan kreves forsinkelsesrenter i henhold til lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. for det beløp som kreves tilbakebetalt etter regelen i § 7 første og annet ledd.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Line Silberg van der Velde
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Norges Bondelag	Pb 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Øvre Vollgate 9	0158	OSLO

Vedlegg**FORDELING AV ÅRSVERK LANDBRUKSVIKARER PR. FYLKE FOR 2016**

Fylke	Årsverk	Tildelt Beløp
Østfold	5	1351000
Akershus og Oslo	5	1351000
Hedmark	16	4323200
Oppland	26,5	7160300
Buskerud	8	2161600
Vestfold	4	1080800
Telemark	6	1621200
Aust-Agder	4,5	1215900
Vest-Agder	6	1621200
Rogaland	24,5	6619900
Hordaland	19	5133800
Sogn og Fjordane	19,5	5268900
Møre og Romsdal	19,5	5268900
Sør-Trøndelag	21,5	5809300
Nord-Trøndelag	17,5	4728500
Nordland	24	6484800
Troms	9,5	2566900
Finnmark	4	1080800
Totalt	240	64848000